

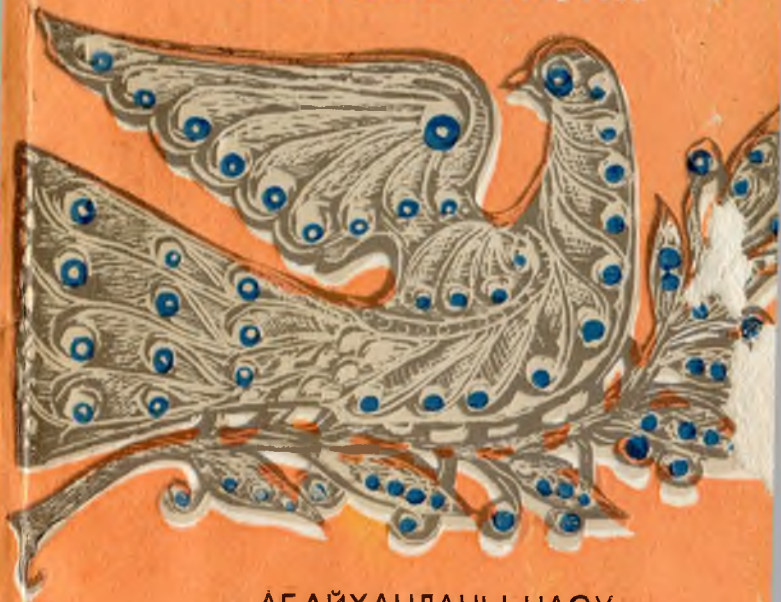
с(кар) 2

Кар. 1846 - 1

Б 18

БАЙРАМҚЪУЛЛАНЫ МАУЛАН

КЮМЮШ ТАУЛА



АБАЙХАНЛАНЫ НАСУ

ЧЫГЪАМА ДЖОЛГЪА

БАЙРАМКЪУЛЛАНЫ МАУЛАН

КЮМЮШ ТАУЛА

НАЗМУЛА

ЧЕРКЕССКАЯ РЕСПУБЛИКА
УНИВЕРСАЛЬНАЯ НАУЧНАЯ БИБЛИОТЕКА
ДЕПОЗИТАРИЙ



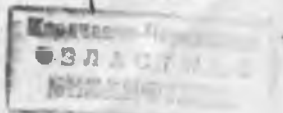
АБАЙХАНЛАНЫ НАСУ

ЧЫГЪАМА ДЖОЛГЪА

НАЗМУЛА

Ставрополь китаб басманы
Къарачай-Черкес бѣлюмю
Черкесск — 1977

Кар. 1846-1



Б 18

Байрамкулов М., Абайханов Н. Серебряные горы. Выхожу на дорогу... Карачаево-Черкесское отделение Ставропольского книжного издательства.

64 с.

В сборник вошли стихи, воспевающие красоту родной земли, героизм и трудолюбие советских людей.

С (карач). 2

Б $\frac{70403 - 56}{M 159(03) - 77}$ 56-77,

© Ставрополь китаб басманы
Къарачай-Черкес бѐлюмю, 1977.



Байрамкъулланы Маулан

КЮМЮШ ТАУЛА

НАЗМУЛА

ЛЕНИННГЕ

Көрмегенме Ленинни кесин,
Болмагъанма ол туугъан джерледе,
Да, аны айтама мен несин,
Туугъанма бир башха ёмюрде.

Алай а аны кёргенме мен
Оюмлу кёзлерин, нюрюн да.
Кёзюме кёргюземе ачыкъ
Джарыкъ тюрсююн, несин да.

Акъыл сорама Лениннге хаман,
Мен болама аны юйюнде.
Юйюмеча киреме тамам,
Сюелеме аны тёрюнде.

Мен хаман барама Лениннге,
Мен хаман да кёреме аны,
Барсанг джолда, кирсенг юйюне,
Джорюгенчады аны къаны.

Огъай, къаны тюлдю джорюген,
Аны акъылыды ол, ийнан,

Аны оюмуду джюрюген, —
Таныйды аны хар инсан.

Джюрюйдю сыйлы Адам бизде —
Бизни джангы тау элибизде.
Ишлетеди мында ол школ,
Билимге ачханды уллу джол.

Бизни элде джанады чыракъ,
Хар заты да кёрюнеди джангы.
Орамы-юйю — бирча омакъ,
Ашыгъыб атханчады тангы.

Аны тенгли къартла ныгъышда
«Ленин» дейдиле, балсытханлай,
Унутмайла, къууанч алгъышда,
Улан туусун дейдиле аллай.

Мен келеме уллу Лениннге,
Аны ол хурметли юйюне,
Тюбегенча джазгъы кюннге,
Хаман да турама суйюне!

Кешенесине киреме мен,
Кирген кибики адам джюрекге.
Тылпыу да нечик джетмейди, айт,
Эркин солугъан бу кёкюрекге!

Москвагъа барсам, тенглерим
Къонакъгъа чакъыралла тилеб.
Барырма дейме мен алагъа,
Алгъа Лениннге келейим тюбеб.

Эшикге джетиб къарайма мен,
Сабийчик кюннге къарагъанча,
Ичинде уа болама мен,
Джаз джулдузланы санагъанча.

Ма бюгюн мен, эркин атлай,
Келеме ол келген джерни,
Аны акъылы, джаз келгенча,
Тюрлендиргенди хар бир элни.

Кете тебресем уллу шахардан,
Акъыл сора кетеме анга,
Акъыл сорама, джылы келсе да,
Хаман да джашлай турлукъ адамгъа.

БИЗ АТАЛАЧА ЁСГЕНБИЗ

Биз атасызлай ёсгенбиз,
Демегиз,
Биз аталача ёсгенбиз!
Аталаны джутуб къазауат,
Биз ала кибик ёсгенбиз!
Ала орнатхан терекни
Ёсдюргенбиз алача,
Сабийлигибиз кёрюнед,
Ачыуу сыннган джарача.
Мыдах болуб айтмагъыз:
«Атасызлай ёсгенбиз...»
Ала хорларыкъ инджиуню
Джолун алача кесгенбиз.

Кюлню сибириб бир джерге,
Алача от джакъгъанбыз,
Атала барлыкъ джсллагъа
Батырла кибик чыкъгъанбыз.
Атала берген чыракъны
Сёл этмегенбиз джарыгъын,
Ала къалдыргъан джашауну
Сакълаб турабыз тынчлыгъын...
Атасыз ёсдюк демегиз,
Биз аталача ёсгенбиз!..

АКЪ АТ

Гендже тайча, келеди чабыб,
Ким сюреди ол кийик атны.
«Эл узакъды, къалады арыб», —
Дей келседи ашыкъгъан атлы.
Огъай, огъай, арымайды ол,
Аллай хапаргъа болмайды арыу.
Букъуду джол, ташлыды джол,
Къууанч а анга береди къарыу.
«Айт хапарынгы!» — дейди аууш,
Саулай табигъат сорады алай.
Узакъ барады къууанчлы таууш,
Атлы келеди джелча учханлай.
Былай чабханны унутхан эдик,
Унутхан эдик ачы джыллада.
Бу хур атха да биз сейир этдик,
Тарпан кибикди къыйын джоллада.

Юреннген эдик ачы хапаргъа,
Ол келиученди ашыкъмай хазна.
«Атангдан хапар! — дедим Сапаргъа, —
Биз насыблыбыз, джетдик бу джазгъа».
Къычырды атлы: «Хорлам, Хорлам!»
Сора озду да кетди ашыгъыш.
Чабыб чыкъдыла хоншула, анам,
Къучакълау, ийнакъ, игитда — алгъыш.
Атлы уа кетди бизден таулагъа,
Ол акъ атын да къушча чабдыра.
Хапар келтирди бютеу саулагъа,
Тохтай да кетди солдат къабыргъа.
Аскерчи билиб аны эртде да,
Сакълаб тургъанды ол джаш атлыны.
«Джерни келбети келгенди къайтыб!» —
Дерин сакълаб тургъанек аны.
Унуталмайма ол атлыны мен,
Узакъ элтсе да заманны джолу.
Тарпан атыны джюгенин бошлаб,
Къууанчын энгда ол айта болур.

* * *

«Къалай дженгил къарт болгъанса!» — деб
Сейирсинебиз, танышны кёрсек.
Айтмаз эдик алай, ол джашлыгъын
Джашаугъа бергенин билсек.

Аны джашлыгъы кетген эсе да андан,
Ол кечгенди кимге эсе дэ.
Биреу а, къоркъуб, кесин сакълайды,
Къолундан иш, кюч келсе да.

Нек саналады къартлыкъ джыл бла.
Саналса эди берген джылыудан,
Къартны кёлюн къалдырмаз эдик,
Джаш болур эди кеси джылындан.

ДЖАШЛЫГЪЫН САКЪЛАГЪАН ТЕРЕК

Сени орнатханды атам
Бир джазгъы кюнде,
Джангы арбазгъа
Кёчген кюнюнде.
Юйю бек джангы,
Юйдеги — алай.
Сен да — чыбыкчыкъ,
Арбаздан къарай.
Юйню уллу эд
Джашлыкъ мураты,
Къалай болду да
Къууанчны арты?
Арбазынг кюйдю
Къазауат отунда.
Джаралы болдунг
Джалын къатында.
Уруш отлада
Кюйгенди санынг.
Эски ёртенча,
Турады табынг.
Джашаб тургъанса,
Джашлыкъны джакълаб,
Къууанч келир деб,

Иенги сакълаб.
Къайтмады...
Сени ючюн, мени ючюн,
Аны ючюн
Бергенди джашауун,
Гоккалы къырдыш
Басханды юсюн.
Кеч, джаралы терек,
Мен келдим санга,
Экибиз бирге
Тюбедик тангнга.
Мен, атам кибик,
Келиб къатынга,
«Мурат» атадым
Сени атынга.
Ата мураты
Ашыкъмай келди,
Джазыу кенг джолун
Джангыдан керди.
Алгъын джашлыгъынг
Къайытханнга санаб,
Бир къууана тур
Арбазгъа къараб.

АТАМА

Мени бюгюнюмча болгъан эд джылынг,
Сен джан берген кюн къазауат тюзде.
Мени бюгюнюмча, муратынг да уллу,
Джашаугъа суймеклик кёб эд джюрегингде.

Бюгюн атладым сени джылынгдан —
Мени джылымда сен джан бергенсе.
Мен а джашайма, къарт да боллукъма, —
Сен а уруш тюзде ёлгенсе.
Сен ёмюрде да къарт
боллукъ тюлсе,
Джурт ючюн ёлген къалады джашлай.
Бюгюн да джашаб тураса халкъда,
Джыйырма беш джылдан атламагъанлай.
Джигит ёлген кюнюнден
къарт болмайды.
Ёмюрледен да къалады
джашлай.
Ёмюрлюкге
къалыр ючюннге
билирге керекди
керти да джашай.

* * *

Джангы эшик ачылды да,
Джабылмады экинчи,
Ма бу халда турлукъду
Къайтхынчыннга иеси.

Джангы эшик ачылды да,
Эски болду джабылмай.
Баулары да джылтырайла,
Букъу, не кир джагъылмай.

Да джабылмаз эски эшик,
Къайтхынчыннга иеси.
Аллындача, джангы болуб
Турур аны хар неси.

Иеси уа къайдан келсин,
Ол къайтырдан озгъанды.
Аны сакълай, анасы да,
Ауруу кибик, тозгъанды.

Таулу ёлсе къазауатда,
Джабылмайды эшиги.
Сабий ёлсе аллай кюнде,
Сакъланады бешиги.

* * *

Къар джауады тауда,
Былай джаусун насыб.
Къобан да барады, барад,
Кюнледе кибик чабыб.

Сангырау джауум да
Джаууб башлагъанды,
Мен а къарайма таугъа,
Джукъу мени ташлагъанды.

Мыдахлыкъ келеди манга,
Сангырау джауум джауса,
Къулакъла, нек сангыраусуз,
Мыдахлыкъ юсюме ауса?

* * *

Теберди ёзен, барама сенде
Мен, баргъан кибик «джандет» джеринде.
Акъ булутла да агъара кенгде,
Гоккала чагъа тау этегингде.

Ариу джуртну кесича халкъны,
Чемер джасады ол табигъатны,
Ишлейди межам, чалады чалкъы,
Тюрлендиргенди ёзенин, чатны.

Хар элни барды джангы тюрсюню,—
Бююн алайды таулуну эли,
Булутладан чыгъыб аны хур кюню,
Джарый турады нартланы джери.

Теберди джуртда барды эспертме,—
Озгъан ёмюрле къалдыргъан тамгъа.
Тенгим, алайда тохтамай кетме,
Джамагъат къабырла, дейдиле анга.

* * *

Къач келиб кёзююнде,
джашилликни
кёмдю джерге.
Къышны джели
толтурду чунгурланы.

Ол чабады
сары чегетде,
Джыйын джанлыгъа
Ушаш улугъаны.
Мийик терекде уа
бир чапракъ,
джашиллей къалыб,
турады чайкъала.
«Тюш джерге
алайдан, къоймам сени?»
Деб ол, къаты чамлана,
сарнайды,
улуйду,
тебеди.
Уллу терекни
джаш бутакълары
ийиледиле джерге.
Сарнады,
улуду,
ол нечик тебди,
чапракъчыкъны уа
тюшюралмайын кетди.
Саргъалды,
кебди чапракъчыкъ,
иннетине уа болду тюз.
Джавз келди,
джашиллик да келди.
«Заман джетди», — деб,
акъырын уча,
чапракъчыкъ джерге кёмюлдю.

ТЕРЕК АУДУ ЭСЕ...

Къара джюрекли
пасыкъ адам
терекге келиб
айтханды:
«Келгенме,
сен керекли
болуб, тамырынга
уучукъ бериб,
кетерикме.
Адамла — джауларым мени—
алмангдан ашаб
бир кёрселе...
муратыма джетерикме.
Кёрсюнлечи
рахат джашаб...»
Терскни тамырына
къуйду ууун,
кюлдю, келиб къатына.
Терек, ангылаб
ол джанны халын,
Айтды былай:
«Кюлалмайса,
тураса джылай,
къууанчынг джокъду
кюльюрге.
Ёлтюрмем мен
джангыз бир адамны,
кесим хазырма
ёльюрге...»

Саргъалды терек,
чапракъ болгъаны акъды.
Ол джан, кесинден къоркъа,
кетди эрек...
Акъырын ауа
билмейди терек,
ауса уа, эшитсин
саулай тѳгерек.

* * *

Джюрекди, дейбиз, бизни джаныбыз,
Аны сыйлай да билебиз.
Алая бир-бирде, алдаб,
Ол суймегенни этебиз.

Джюрек ышармай тургъан адамгъа
Кесиби ышарыб къалабыз.
Бу эки бетлилик бла биз
Джюрекге джара салабыз.

ЭКИ БУТАКЪ

Башында бутакъ:
«Бир терекде ёсебиз,
Орнубуз а башха.
Сен къалгъанса джерде,
Мен чыкъгъанма башха.
Джетген-джетген кемире,

Ушагъанса къарт тишге,
Юсюнг-башынг къотурду,
Къарагъанса энишге...

Тюбюнде бугакъ:
«Сеннге кюн да ачыкъды,
Джашил кийим — юсюнге,
Хаман салкъын этесе,
Бек базаса кючюнге.
Джууукъдама мен джерге, —
Джашаугъа да джууукъма.
Джерде джылыу уллуду,
Аны бла мен токъма.

* * *

Барады сокъур
таягъын къагъа,
барады кетиб
ол хаман алгъа.

Башын кёлтюрюб,
къагъады джерни,
джер берген кибик
анга бу кюнню.

Сокъур барады,
къагъады джерни,
мен а къарайма,
ол къакъгъан кибик
мени джюрегими...

ДЖАРАЛЫ ТАШ

Кенг талада кеси джангыз
Сюеледи бир къара таш.
Терекле да мыдахдыла,
Кёрмейдиле кёз, не къаш.

Аны былай сюегенди
Таулу ана, кюрек алыб,
Ол бери да кёб келгенди,
Къалалмайын тынчлыкъ табыб.

Орнатханды ол бу ташны,
Сабийчиги джылай, сарнай,
Орнатханды ол бу ташны
Джаш джюрегин бушуу тырнай.

Бастыргъанды ол кюн мында
Баш иесин кеси джангыз.
Андан бери чегет тала
Болмагъанды бу анасыз.

Уланы да кёб келгенди,
Къара ташха къараргъа.
Мыдах болуб, ачыгъанды
Анда къадар тамгъагъа.

Беджен болуб джау аллына,
Бу таш кёб окъ сууутханды,
Джюзе келиб бир ачы окъ,
Джашны этин джыртханды.

Ол кюн ала экиси да
Къарнашлага болгъандыла,
Бу къабырда ёмюрлюкге
Экиси да къалгъандыла.

Джаш ана да, джашчыгъы да
Орнатдыла аны джерге,
«Атагъыз кимд?» — деб соргъаннга,
«Майна олду, къара», — дерге.

Экиси да салгъандыла
Бу сын ташны ачы кюнде,
Ол таулуну сакълайды
Хурмет джерни тюбюнде.

Атылмасын тауда шок,
Илгенмесин ма бу къабыр,
Уучу, таугъа тебресенг сен,
Шкогунгу андан джашыр.



— Нек чакъмайса, терек?
— Сууукъду,
келмегенди заман!
— Акъ чакъдыла къалгъанла,
сен нек къалдынг кёклей?
— Джашма, —
джетмегенди заман.

— Къалгъанлада — кегет кѳб,
нек азды сенде?

— Джашма, —
джетмегенди заман.

— Энди уа
нек къарайса джерге,
кѳгетинг да къайда?

— Акъ да чакъдым,
кѳгет да бердим.

— Энди къайдады
ол къарыуунг?

— Джерге бердим.
къартма,
кетгенди заман.

* * *

Эски юй,
Эски арбаз
Мугур къарт.
Бу ючюсю турадыла
Бирге джашаб.
Бири тюлдю
Ол бирсине разы:
Джашлыгъыбыз
Кетди дейле
Аманлыкъда.
Юй айтады иесине:
Джангырмадым,

Джарымадым,
Кёрмедим къууанч.
Хар кюнюм да
Батыб турду
Ёкюннгенлей...»
Къарт ахсынад,
Кёзлеринден къан тама:
«Джашлыгъымда
Излемедим игиликни
Не элиме,
Не хоншума,
Мен болгъанма
Джан алыучу
Тилим бла.
Элни алдадым,
Джуртну да алай...»
Энди турады
Ол мискин къарт
Кеси кесин марай.
Эски юй,
Эски арбаз,
Мугур къарт...

ЭКИ ТУЛПАР

(Сабийлеге джомакъ)

Бизни гитче тау элдс
Джайылгъанды бир хапар...
Туугъандыла эки джаш
Асланчыкъ бла Сапар.

Къартла кёрюб экисин,
Уллу сейир этдиле,
Нартла кибики джашла деб,
Алгыш эте кетдиле.

Кесек заман озгъанлай,
Ана сютню кёйдюла,
Юйде билиб «къайгыны»,
Семиз кёозу сойдюла.

Ашадыла экиси,
Суусабха уа — ма айран.
Ала джюрюб башлалла,
Кёб да турмай — юч айдан,

Тамам дженгил ёсдюле
Айтыр кибики джомакъда.
Ишлей, ойнай билелле --
Тамам акъыл токмакъла.

Джылла кетиб арадан,
Тутушдюла, чабдыла.
Чыгыб кетиб таулагъа,
Бирер джумуш табдыла.

Юйге келиб бир кюн а,
Айтхандыла бу джашла:
«Сынадыкъ кесибизни,
Болсакъ дейбиз къарнашла».

Разы болуб къарт, джаш да,
Башланганды уллу той,

Ол кюн элде къууанчны
Мен айтмайым, сорма, къой.

Къызла, джашла тизилиб,
Ма барады абезек,
Ала нызы чегетге
Ушайдыла къалай бек.

Энди тойгъа кирдиле,
Тулпар Сапар эм Аслан,
Къууанч этиб къарайды
Алайдагъы хар инсан.

Школну да бошалла,
Махталдыла сау элде,
Институтха кирдиле,
Къууанч къайнай кёлледе.

Ала кесек заманнга
Юрендиле кёб затха:
Мийик кёкде учдула,
Джер салдыла къурч атха.

Бир кюн дерсден къатханлай,
Сапар айтды Асланнга:
— Сагъыш эте, арыдым,
Бир тынгыла сен манга:

Биз учабыз Айгъа, деб,
Джазылгъанды кёб адам,
Биз а былай турабыз,
Тюзбюзмю да, не, алан?

Сора барыб экиси
Айтхандыла хапарны.
Ол кюн къараб, дохтурла
Джаратдыла Сапарны.

Экинчи кюн дагыда
Къарадыла Асланнга.
— Джигит джашды, кючлюдю—
Деб ийдиле ма анга.

Чууакъ кюнлю эртденде
Джайылгъанды джамагъат.
Учарыкъды ракета
Кюмюш джуртха бусагъат.

Аталары джашланы,
Аналары аланы
Келгендиле узакъдан,
Андан, Кавказ тауладан.

Чам этеди Сюлемен:
«Гыбыт айран къайдады?»
Аслан джууаб береди:
«Гыбыт айран Айдады!»

Кёлтюрюлдю ракета,
Къараб оннга эм солгъа,
Эшитедиле тауушла:
«Джашла, ашхы джолгъа!!!»

Эки тулпар кетдиле,
Ташайдыла къарамдан.

Халкъ а энгда турады,
Чачылмайын орамдан.

Кесек заман озгъанлай,
Таууш эшитиб, чабабыз:
«Тынгыла, Джер, Джер, Джер,
Айгъа джетиб барабыз!

Андачады, Джердеча, —
Танымайбыз башха джукъ».
Исмаил бла Сюлемен
Турадыла къарашыб.

Аналары джашланы
Тынгылайла джарашыб.
Энтда келди бир таууш:
«Селешибиз биз Айдан!»

Сюлемен терк сорады:
«Къайдан, къайдан?»
Андан джууаб келеди:
— Атам, Айдан, Айдан!

Исмаил да бѐлмейин
Талай соруу сорады.
Сора кеси учханча,
Тамам алай болады.

Тау элчикден тулпарла
Кѐргендиле деб Айны,
Къууанч барыб турады,
Тохтамайын сау айны...

Бир кыызгъанч джан
джашагъанды дуняда:
Мюлк джыйгъанды,
байлыкъ къурагъанды,
Инджилгенни
сюймегенди таныргъа,
онгсуздан да
кери джанлагъанды.
Заман этди адетни:
Къарт бюгюлдю,
кёзлери къараучу
болдула джерге,
джанлаялмады джарлыдан,
ышаралмады байгъа.
Бир кюн джатды да
къарт тёшегине,
туралмай къалды ёрге.
Джатады къарт, —
джатады сууукъ рысхы.
«Суу!» — дейди къарт, —
тынгылайды рысхы.
«Суу!» — дейди къарт,
эшитмейди рысхы.
«Ёлеме, эшитемисиз?!» —
джукъ айтмайды рысхы.
«Адамла, ёлеме!»
Ачылды сууукъ эшик.
«Мен ёлеме,
салсагъыз кебиннге.

ачыкъ къоюгъуз
джалан къолуму,
ол къарасын халкъгъа,
къызгъанч къолну
кёрсюн джамагъат», —
деди да, ол
джумду кёзлерин
Къартны
джалан билеги,
кебинден
чыгъыб тышына,
къарайды джерге.
Къалтыраб
джыйгъан рысхысын
дунияда къоюб,
кетиб барады,
джап-джалан болуб.
Джалан къол
барады дуниядан кетиб,
кетиб барады,
биринчи кере
ачылыб аязы...



Абайханланы Насу

ЧЫГЪАМА ДЖОЛГЪА

НАЗМУЛА

ДЖОЛГЪА ЧЫГЪАМА

Танг джарыйды, —
Кёрюб турама джолну,
Не мамукъдан,
Не джибекден эшилмегенд ол.
Тиги да, тюзю да
Кёб болур аны,
Сыйдам да,
Ташлы да болуучанды джол.

Къаллайын да
Буюрсун джазыу меннге,
Боллукъ тюлдю
Анга чыртда огъайым.
Джангыз бирди
Тилек мени кёлюмде, —
Назму джолну
Дангылына чыгъайым...

БАГЪАЛЫ СУРАТ

Къуш уяча, эл орналгъанд таулада,
Кёгюрчюнле къонадыла къаягъа.
Кёзчюклери сокъур болуб бир къызчыкъ
Таулу элде туугъанды бир анагъа.

Кёрмейди ол джуддузланы джаннганын,
Эртден чыкъны кюнде джылтырагъанын.
Эшитеди булбулланы джырларын,
Къобан сууну ёхтем шоркъулдагъанын.

Аны хаман учундуруб турады
Къарачайгъа тюз джашауну келгени.
Термиледи ачыкъларгъа тюрсююн
Бу насыбны таулулагъа бергенни.

Ийне бла сурат салады къызчыкъ,
Хур джашауну эжиюне кёллениб.
Оюулары айтадыла, сёлеше,
Джюреги бла ол адамны кёргенин.

Тюйме тое ийне бла халысы,
Кёргюзелле анда терен билимни,
Ганыуада салгъанды ол суратын
Сау дуня суйген уллу Ильични.

ПАРТБИЛЕТИМ

Сен дунягъа тюзлюк ючюн туугъанса,
Биргемдесе, джандан суйген билетим.
Джашаууму ычхынмазлыкъ къурч чыгы,
Чолпан кибик, джол кёргюзтген билетим.

Онджетинчи, къыркъ биринчи джылланы
Эм къоркъуулу джерлеринде болгъанса.
Партбилетим, Магниткада, Сибирде,
Эрлик атны урунууда алгъанса.

Къурчланганса темир бишген отлада,
Джер юсюнде тенгleshдирир бир зат джокъ.
Хар сермешни хорлам бла ётгенсе,
Айланса да сени излеб душман окъ.

Бек сюеме, кенгеш эте сени бла,
Джашаууму ауушларын ётерге,
Ыйнанама, ышанама сени бла
Хур джуртумда муратыма джетерге.

КОНГРЕСС

Джолла бичед мамырлыкъгъа, шохлукъгъа
Деу Москва — азатлыкъны чырагъы.
Сау дуняны, кюн тийгенча, джарытад
Анда баргъан конгрессни джарыгъы.

Шоркълдайды кърнашлыкны шоркъасы,
Москваны орамларын толтуруб.
Хар кюн сайын Съездлени Юйюнде,
Огъур бла ишлейд форум олтуруб.

Болмасын деб къалзайда да артыкълыкъ,
Къорасын деб джер юсюнден бу зорлукъ,
Сенсе, Кенгеш, оноу салгъан халкълагъа
Ёмюрлюкге керекди деб тенг, шохлукъ.

Хар къралдан барды мында келечи, —
Айтылалла огъур сёзле хар тилде,
Кетеричдиле джюреклери хош болуб,
Мамырлыкны, шохлукъну да бегите...

ЭСГЕРТМЕ

*Минги Тауну башына
В. И. Ленинни бюстун
салгъан алпинистлеге.*

Бек мийикде, тюз башында кър тэуну,
Ким да кёрюб къууанырча хар къуру,
Истем болмаз боранлары буз тэуну, —
Тебинмейин кёб ёмюрню олтурур.

Ракетала Айгъа дери учалла,
Къалкъыб тургъан джулдузланы уятыб.
Минги Таудан бурун кибик къарайды
Москвагъа Ленин, къолун узатыб.

КЪАБЫР

Чууакъ кече танг алада, июнь айда
Немча аскер чегибизге киргенди.
Гокка хансла къанат керген джай кюнде,
Джурту ючюн, анам, баланг ёлгенди.

Волга сууну джагъасында къабыры —
Энди аны ёмюрлюкге юююdü.
Джурту ючюн джанын берген солдатны
Аты чыртда унутуллукъ туююлду.

ТУУГЪАН ЭЛИМ

Тау тубюнде, суу бойнунда
Орналгъанса, туугъан элим.
Кюнден кюннге къанат кериб,
Сен джашнайса, ташлы джерим.

Къарайд мени туугъан элим
Хар кимге да къууанч бетли.
Къууаналла элчилерим, —
Джашайбыз деб берекетли.

Ана бауур — туугъан элим,
Тау ёзенде, хайда, керил.
Садла ёсюб, джандет кибик,
Бек джашнайды сени джеринг.

Эртден чыкъда чалкъы таблаб,
Сенек къолда кюн ортада.

Гырмык ийген бичен ийис, —
Иш ойнайды кючлю кьолда.

Къууанч джетсе, хайда десе,
Машинала «чепкен согъуб»,
Той барады кенг арбазда,
Акъсакъалла ёрге къобуб.

Тоханамы алтын этиб:
«Бар да джаша, мындан кетиб»
Деген болса джашауумда,
Мен элими джан саулукъда
Бир джары да кетмем атыб.

ДЖЕР

Хыны таууш эте, элия кёкден
Сеннге чартласа, кыйналама мен,
Джашау танглагъа саламын берген,
Баш урама сеннге, пелиуан Джер!

Уруш тюзледе танкала сюрген,
Урлукъ кюселиб, кьоргъашын себилген,
Талай кере ёртеннге кирген,
Баш урама сеннге, пелиуан Джер!

Джангы бишген ётмекни ийиси ючюн
Кёб кере уппа этгенме сени мен.
Гокка ханслары чайкъалыб ёсген,
Баш урама сеннге, пелиуан Джер!

Узалсам да кёкню джулдузларына,
Джерни тюбюнде хазна излесем да мен,
Озмагъанды сенсиз мени джашауум,
Баш урама сеннге, пелиуан Джер!..

ТАНКА

Эсимдеди озгъан заман, сени бла
Узакъ джюрюб, букъулары джолланы,
Къан тёгюлген къара кюнде биргелей
Кюйгенибиз ичлеринде отланы,
Тыйылмайын ётюучюбюз сууладан,
Тауну, ташны айырмайын экибиз,
Къоркъуб артха турмагъанбыз душмандан,
Эркинликде джашар ючюн джерибиз.
Кетмейдиле чыртда мени эсимден
Урушлада кюйген элле, сахарла,
Сен сакълайса, темир атым, чегими
Рахатланыб джукълар ючюн балала.

СОЛДАТ

Юй аллында балий терек
Сыргъаларын такъгъанды.
Джаз келгеннге къууаныб,
Къурмач кибик, чакъгъанды.

Тау элинде туугъан джаш,
Балий кибик, ёсгенди.

Заман джетиб, борчуна —
Джурт сакъларгъа кетгенди.

Письмоланы джазады,
Тансыкъ болуб таулагъа.
Джурт сакъларгъан махтауду,—
Бюсюреу алыб саугъагъа.

Тыйыншлыды анга бююн
Джигит деген сыйлы ат.
Анасындан ичген сютюн
Джуртун сакълар къайтарад.

* * *

Уллу уруш баргъан элни ичинде
Кеси къалыб кетген эди бир оджакъ.
Кюе тургъан къангаладан тубан, чарс
Элге, джылай, керген эдиле къучакъ.

Кёк ачыулу къарай эди, къаралыб,
Къурумну джел сюре эди узакъгъа,
Макъыра эд ана киштик таралыб,
Уллу юйде кеси къалгъан оджакъгъа.

Кетгенд душман балаларын ёлтюрюб,
Джарлы ана сарын тартыб джылайды.
Ал аягъын шош мардада кёлтюрюб,
Кёзлеринде джыламугъун сылайды.

Бир джерчикге джыйды да ол аланы,
Балаларын бирем-бирем джалады.
«Сау этерге джокъмуд мадар быланы?» —
Дсген киби, кыйынлашыб къарады.

Кёзлеринде джиламукъну ичинден
Джерни юсю кёрюне эд анга чарс.
Сау этерге джетмей эди кючюнден,
Не бек этиб кюрешсе да дыгалас...

БУДАЙ БАШ

Субай ёсген будай баш
Тюшгенд джолда букъугъа.
Юсюн теблейд джолоучу,
Элтмейд киши ындыргъа.

Сагъышлы барыб къатына,
Букъудан алдым башын,
Джюрегим бек кыйнала,
Тюзлени тулпар джашын.

Тили джокъду айтыргъа
Тарыгъыуун джашырмай.
Аны элтдим ындыргъа,
Заманны бош ашырмай.

Зырефлайбыз бир-бирде,
Къачын этмей будайны,
Багъалатыб хар кюнде
Сыйлай билейик аны...

КЪАРАЧАЙ

Мийик кёкге къанат керген,
Къарчаны джери, Къарачайым
Тауларыма суююм берген
Джолларында бир барайым.

Кёз алмайын мен къарайма,
Чегетлеге, тау чатлагъа,
Кюнден-кюннге ёсюб баргъан
Фабрик, завод оджакълагъа.

Кюнча, джарыкъ кечелеринг,
Ильич чыракълы эллеринг,
Джанкылычла къанат керген,
Джашнай баргъан джерлеринг...

БИТИМ

Къач келеди битим бла, —
Берекетди хар бир джылы,
Миллетни сыйлаб, мюрзеудю
Кесине джаздыргъан кёб джырны.

Ёгюз джекгенме танг алада,
Сюргенме къаладжюк бла сабан.
Къыйын сермешде мюрзеу ючюн
Кёб джигитлик этгенди адам.

Джерни бакъгъанма битимге,
Мюрзеу джыйгъанма бюртюкден.

Анам гырджынсыз кюнледе
Джырна этгенди нартюхден.

Джуртну бай этген битимди,
Мюрзеу гюрбелени толтуруб.
Урушла кюйдюрген битимни
Къалай къояйым унутуб?

Келеди къач битими бла, —
Берекетлид хар бир джылы.
Мюрзеудю, миллетни сыйлаб,
Кесине джырлатхан кёб джырны.

БАГЪАЛЫ ЗАТ

Огъурлуду,
Джерни сюрюб,
Тырнау тартхан,
Кеч къалмайын,
Заманында
Урлукъ атхан.
Аламатды,
Бирден чакъса,
Джерден кюзлюк.
Сабан ызда
Сютден толса
Хар бир бюртюк.
Генгиз кибик,
Битим джетиб,
Джыйылгъандан

Ата джуртхà
Багъалы зат
Бармыд андан?
Къралымы
Мюрзеучюсю
Деген атдан
Бююнлюкде
Багъалы зат
Бармыд андан?
Хар заманда
Турсун бизде
Ëтмек бла
Джылы хант.
Джер юсюнде
Джокъду андан
Багъалы зат...

ТЕПСЕСИН

Джай джайлыкъда—Бийчесында—чууакъ кюн,
Эшитебиз сыбызгъыны тауушун.
Таулу кызды къууанч тойда тепсеген, —
Джарытады Тохтамишни ауушун.

Ишде джигер кымылдайла санлары,
Солугъанда сылайды ол гюллени.
Тийген кюнден неди кемлиги аны, —
Джетедиле булутлагъа дженглерини.

Къобуз согъа, ийнек сауа, джыр джырлай,
Чепкен биче, чындай эте, урунад.

Табигъатда хар неге де иеди, —
Тау элини ёсюмюне къууанад.

Къыргъый санла тебсейдиле, арымай,
Акъ булутла суу ичгенча ийилиб.
Харс уралла, аны кёрюб, тохтамай,
Акъбаш таула, тюрлю-тюрлю кийиниб.

Суу башында къанат къакъгъан тауушча,
Акъ чепкени субай санда сёлешед.
Харс уругъуз, хар къуру да тебсесин —
Адамлагъа къууанч юлюш юлешед.

НАСЫБ

Кюн аллында булбул джырласа,
Ильич чыракъ орамланы джарытса,
Гокка хансла къанат кериб ёсселе,
Къатынг бла джаш анала ётселе,
Тюзлеримде мюрзеу сабан орулса,
Хар арбазда къобуз джарыкъ согъулса,
Билим ала, илмулагъа терен кетсенг,
Ишинг бла Ата джуртну разы этсенг...

ЫШАРЫУ

Акъ къуртлсден шоркъа саркъыб келеди,
Мийикледен хапар айта, ышарыб.
Толгъан ай да тау башлагъа тиеди,
Ийнакълайды ол аланы, ышарыб.

Къара кече тау артына бугъады,
Кёкден къарайд жарыкъ джулдуз, ышарыб.
Алтын башын чёплеу шаркъгъа бурады,
Джарыкъ кюнню туугъанына ышарыб.

Джазгъы джангур берекетин төгеди,
Джанкъылыч да къанат керед, ышарыб.
Къайын терек кенг талада ёседи,
Джашил чачын джел тарайды, ышарыб.

Бал чибин да гокка хансха къонады.
Джылтырайла чыкъ тамчыла, ышарыб.
Джюрегимде насыб терек чагъады,
Хоншу, тийре джашасала ышарыб.

АНАМА

Сенсе мени инсан этген,
Эмчегинги ичириб,
Тар ёзенде белляу айта,
Бешигиме ийилиб.
Сенсе мени кёб аджалдан
Тилекле бла сакълагъан,
Мени ючюн, кирпич къакъмай,
Тангларынгы атдыргъан.
Сенсе мени къыйын кюнде
Кёллендириб, кюч къошхан,
Мени ючюн, джашауунгдан,
Акъ къар кибик, эриб баргъан.

Сен сауса да, аны ючюн
Джырлайд джюрек булбулум,
Сенсе, анам, батмаз кюнюм,
Джашауумда тутуругьум.

* * *

Ёлюм, джетиб, тебре, десе,
Толу сёзню джарты этсе,
Джан тамакьгьа дери джетсе,
Кирпиклени джаба кетсе,
Бир такьыйкьа заман берсе,
«Ахыр сёзюнг неди» — десе,
«Шохлукь джашау», — дерикме мен.

НАРАТЛА

Къарт ананы юч джашы да,
Эртденбла эрте туруб,
Джаз башында юч наратны
Орнатдыла кюннге буруб.

Ата джуртха джау чабханлай,
Кетгендиле кьазауатха.
Джашауларын бергендиле
Ючюсю да Ата Джуртха.

Юч нарат а чайкьалалла,
Уллу арбазны джасандырыб,

Чыпчыкъланы уялагъа
Кече-кюн да басындырыб.

Тереклени бутакълары,
Аяз къакъса, къымылдайла.
Нёгер бола къарт анагъа,
Джашларыча, ийнакълайла.

АНА ДЖЮРЕК

Бала ючюн ана беред джашауун,
Кече, кюн да къыйналады балагъа.
Сау тургъанлай, минг ёлюмден ёледи, ---
Ана джюрек ма алайды балагъа.

Тауусулгъан кёзлеу кибик, аз болад,
Ана джюрек балалагъа бёлюнсе,
Джангыралла джюрегинде джарала,
Уруш тюзде эсгертмени эслесе...

КЁПЮР

Къулакъ сууну юсюндеги таш кёпюр,
Бир-бирине эки элни къошад ол.
Къарт да, джаш да ётерле деб къоркъуусуз,
Деменгипи ишлегенди адам къол.

Къаппа-къара хыны къобуб къулакъ суу,
Чачалмайды, кюрешсе да, ёмюрю.
Кёб къууанчла этер ючюн, адам къол,
Эсгертмеча, къоуб кетгенд кёпюрню.

КЪОЛЛУКЪ

Джетмиш экинчи джылыды атамы,
Акъ къарча, агъаргъанды сакъалы.
Кёзге кёргюзтюрча уруш джолланы,
Асыраб тургъан къоллугъу бард аны.

Къоллукъну юсюнде бюгюн да турад
Кетмез тамгъасы къазауат отну.
Къоллукъну кийген къоллары атамы
Сюргендиле сабан, атхандыла тобну.

Энчи бармакълыкъ башла бармакъгъа
Сампал тартаргъа этилгенд анга.
Онг джаягъында окъдан джараны
Тутхан сагъатда боялгъанд къаннга.

Къоллугъун атам къолуна алса,
Джыламуку ойнайд аны кёзюнде.
Бюгюн да турад къазауат джарсыу,
Кетмей таулуну мамыр юйюнде.

ДЖАРАЛЬ! КЪУШ

Кёкню дангыл тюзлеринде,
Айлана эд талай къуш,
Мийик тауну башындан
Эшитдим мен шкок таууш.

Мурдар уучу, ууланыб,
Бет тюрсюню къаралыб,

Джиберген эди окъну
Къушла таба айланыб.

Бёлек къушдан бир къушну
Къанатына тийди ол.
Бир къанаты сынды да,
Къыйын болду энди джол.

Болгъанлыкъгъа джаралы,
Ташламад кёкню теренин.
Къыйын болса да къушха,
Джетиб уча эд тенглерин.

Ол болмады къартджыгъа,
Тийгенликге анга окъ.
Къушну юсюнден къуш атын
Алалырлай къарыу джокъ...

БОРАН

Джокъ эдиле
Боз булутла мийик кёкде,
Къакъмай эди
Чыртда аяз къарт таулада.
Кюз артында
Джангыз къалгъан чёплеу башча,
Кюнню кёзю
Къарай эди тау башлада.
Мычымайын
Тебрегенед ууакъ-ууакъ

Кюн чыкыгъандан
Аяз кыагъа сыртда, кьолда.
Къар джоппула,
Бир-бирлерин ура, чача,
Чыммакъ дарий
Тёшелеед ташлы джолгъа.
Кюн кёзю да
Тура туруб, мутхузланыб,
Арыгъанча,
Батыб кетди тау артына.
Олсагъатлай
Джер силкиниб, джел кьозгъалыб,
Боран минди
Ашыгъыш акъ атына.
Ёзенлеге,
Тау элlege чабыб-джортуб,
Боран бираз
Джюрегине шошлукъ табды.
Андан сора
Акъ джамчысын кыакъды да кёк,
Дуппур-чунгур
Кыалмай, бары кюртге батды...

НАРТ СУУ

Отда кыазан кыайнагъанча, тау нарзан
Боркыулдайды гыйы ташны кыатында.
Джерден алыб кыарыуну да, кючню да
Кыайнаб чыгъад Махар сууну бойнунда.

Ышарады хар адамгъа, кѣз къакъмай,
Хар адамгъа болады ол джан дарман,
Шохлукъ ючюн хар заманда джеримде
Ёмюрлеге къайнарыкъды ол нарзан.

* * *

Акырын тебинген къара булутла,
Джауар кѣл алыб, булгъаныб,
Кече арасында кѣк да джашнаса,
Тѣгерек бирден саргъалыб,

Дагъыда демлеше быягъы булутла,
Бугъалача, кѣкде гюрюлдеб,
Аязы, джели эм къыяматы, —
Бютеу кѣк бирден кюкюреб,

Кече арада джукъудан уянсанг,
Тобла атылгъанча юсюнге,
Налат бересе къанпы урушха,
Бушуу кюнле тюшюб эсинге.

ИЕСИЗ ЮЙЧЮК

Иесизди элибизде бир юйчюк, —
Къанатлыла келиб анга къоналла.
Кѣкле тѣрюнде джолоучу булутла,
Джыламукъ тѣге, мыдах озалла.

Чыкыгъан тютюн элни оджагындан
Келлик джашаугъа аны джылытад.
Иеси урушда ёлгенин билмей,
Эшигин ачыб бюгюн да сакълайд.

БЕЛГИСИЗ СОЛДАТ

Атынг болгъанд, алай а биз билмейбиз,
Халкынг атайд белгисиз деб атынга.
Джуртубузгъа керек кюнде ёлюрбюз,
Сен ёлгенча толу болуб антынга.

Арт джукъунгдан уяталмайд джамагъат,
Тюшюргенсе къазауатны эсеме.
Ахыр джолунга ашыралла анала,
Джаш этеди хар бири да кесине.

* * *

Алай кемсиз кычырма сен, гугурук,
Къоярыкъса къарт амманы уятыб.
Уруш тюзде эртде ёлген уланын
Ол къучакълайд, эки къолун узатыб.

Джылайд ана, джашы келиб тюшюнде,
Тюш къууанчы джашаууна байланыб,
Ол баласын кёрген кибик болур эд,
Ма бу тюшню энтда кёрсе къайтарыб.

УШАКЪ

Муратыбыз экибизни
Толгъан эди, ай толгъанча.
Арбазыбыз кесибизни
Кёрюне эд кенг болгъанча.

Олсагъатда кёкню баргъан
Бир къанатлы къанат къакъды.
Къанатлары хауа тартхан, —
Бир къарачы, къалай акъды.

Айдан, кюнден салам берди,
Къанатларын кенгге керди,
Булутлагъа барыб кирди,
Адам тилде былай деди:

«Мен кёрмейме сизге тенгни
Биз джашагъан уллу джерде.
Чырай салыб тегерекге,
Сизни кибик джокъду элде.

Хар адамгъа сиз экигиз
Чыракъ халда юлгю болуб,
Кёб джылланы сиз джашагъыз,
Муратыгъыз хаман толуб».

Айтды, учду ол къанатлы,
Кёкню терен тюзлерине.
«Тюбемесин сууукъ атлы», —
Деген мурат кёзлеринде.

«Энтда, — деди, — бир айтырым, —
Мен излейме ёмюр тенгни.
Табарма деб атланайым
Башы ала сизни элни.

Мен табханлай ёмюр тенгни,
Эшитирсиз уллу орайда.
Къууанч этиб джети кёкде,
Анда баргъан уллу тойда,

Кёк кюкюреб, шок атыб,
Джел къобузун кючлю согъуб,
Ай да харсын къаты къагъыб,
Къарт таула да ёрге къобуб.

Битер къууанч ариу халда,
Сизге ушаш мен джашарма.
Сюймекликни хурметинден,
Кёгетинден мен да ашарма!»

ЭСИМЕ ТЮШЕСЕ СЕН

Джаз эртденде кюн таякъла,
Таулагъа сейир тийселе,
Кёк кийиниб, чегетле да
Чапракъларын ийселе,
Тюшесе мени эсима.
Эсима тюшесе сен.

Джангур джаууб, кюн да тийиб,
Джазда кырдык чайкъалса,
Сыртлада гюлле кызарыб,
Башларын джелчик сыласа,
Тюшесе мени эсима,
Эсима тюшесе сен.

Къайыкълача, тизилишиб,
Турнала учуб кетселе,
Чапракъла да тиллешиб,
Джылы ушакъ этселе,
Тюшесе мени эсима,
Эсима тюшесе сен.

Акъ джамчысын кийиб, джер да
Чабар атына минсе,
Таладагъы субай къайын
Алтын сыргъаларын тизсе,
Тюшесе мени эсима,
Эсима тюшесе сен.

СЕННГЕ БЕРЕМЕ, СЮЙГЕНИМ!

Джангы кюнню тийгенин,
Джерни джашил кийгенин,
Чегетни чапракъ ийгенин
Сеннге береме, суйгеним.

Джашауну насыб джолларын,
Джашлыкъны кючлю къолларын,

Джюрекни кызыу отларын
Сеннге береме, суйгеним.

Джаз булбулну таушун,
Хурла кёлню бабушун,
Махарны мийик ауушун
Сеннге береме, суйгеним.

Джюрекде кирсиз къанымы,
Илячин кибик санымы,
Джашатыб тургъан джанымы
Сеннге береме, суйгеним!..

ДЖУЛДУЗ

Шахар башында джарыкъ джулдуз
Таугъа кысылгъанды батаргъа.
«Джарыкъ джулдуз» деб кёлюмдеди
Сеннге бу атны атаргъа.

Кюндюз окъуй, кеч бола, биз
Бараек Къобанны бойнуна.
Кёк да чууакъ болуб кирсиз,
Джулдуз ышара толкъунунда.

Кёкде джулдузну кёргюзтюб сен,
Мени кёзюмден кёр, — дединг, —
Таза кёлден саугъамды деб,
Джарыкъ джулдузну теджединг.

Къалай къояйым аны алмай,
Сюймеклик саугъады ол сенден.
«Джашау джулдузум» дерикме
Бергенинг ючюн аны сен.

КЪАЧ

Чарх айланыб
Келген киби, келгенди
Бу джылны да
Сейир чагъы таулагъа.
Алтын нюрюн
Джерге чомарт себгенди, —
Къач бергенди
Муну бизге саугъагъа:
Оджакъ тютюн
Чыкъгъан киби мийикге,
«Шайтан джели»
Букъулайды, бурулуб,

Къач-суратчы
Оюу салат чегетге,
Тюрлю-тюрлю
Бояладан толтуруб.
Чомарт бюрке
Берекетин, келбетин,
Къач салады
Табигъатда мелхум джол,
Шош аязы
Ётмек ийис келтире,

Чегетлени
Шуулдатыб барад ол.
Мыдахлана,
Аякъ тюбге тюшеди,
Тауукъ тюкча,
Алтын бетли чапракъ.
Такъюзюк да
Къып-къызарыб бишеди,
Тап-тазады
Къулакъ суучукъ, чокъуракъ.
Чарх айланыб
Келген кибик, келгенди
Бу джылны да
Сейир чагъы таулагъа,
Алтын нюрюн
Джерге чомарт себгенди, —
Къач береди
Аны бизге саугъагъа.

* * *

Къобхан сууну таш тауушу
Джангурланы къаугъасыд.
Джанкъылыч да гау ёзенде
Табигъатны саугъасыд.

Кюйген элле эм шахарла
Къазауатны джарасыд.
Къанатлыла уя этген —
Джаз келгенни саугъасыд.

От джандыртхан джер юсюне
Артыкълыкъны къаугъасыд.
Джол салдыргъан джулдузлагъа —
Рахатлыкъны саугъасыд.

КЪОЗ ТЕРЕК

Джайгъы кюнде кёк къаралыб,
Къара тырмы кенгден тартыб,
Иссилеген бугъалача,
Булутла да мынгайышыб,

Эсде болмай тургъанлай,
Кюн аманны джели къобду,
Къоз терекни бутакъларын,
Тёрт джанына керди, созду.

Джыгълсам деб, гёджебсиниб,
Джел кюрешди, хатер этмед...
Тамырлары терен кетген
Пелиуаннга къарыу джетмед.

КЪАРА СУУ

Джер тюбюнде дюлдюр кючю тебиниб,
Джер башына чыгъад къайнаб къара суу.
Акъ кюмюшге къарасауут салгъанча,
Кёк Къобанны толкъунуна джарашыу.

Джашауумда толур эди муратым,
Назмуларым тамчылача этилсе,
Къулакъ суучукъ джетген кибиКъобаннга,
Джыр тенгизге мени сёзюм джетелсе.

* * *

Кёкню тюзюнде кёреме, танг ата,
Шаркъдан чыкъгъан кечеги къонакъны.
Таулары башларын оруп муратда,
Джылтырай тургъан кюмюш оракъны.

САГЪАТ

Биреу къолуна,
Биреу а къабыргъагъа тагъад.
Не столгъа,
Неда хурджунуна салат.
Ётген заманны
Тохтаусуз санайд.
Хар сагъат сайын
Къонгурау къагъад.
Джашлыкъ чагъымы
Къайтарыр кибиКъ
Джокъмуду мадарынг,
багъалы сагъат?..

БАШЛАРЫ

Байрамкүүланы Маулан

Ленинге	5
Биз аталача ёсгенбиз	7
Акъ ат	8
«Къалай дженгил къарт болгъанса...»	10
Джашлыгъын сакълагъан терек	10
Атама	11
«Джангы эшик ачылды да...»	12
«Къар джауады тауда»	13
«Къыш келгенди тау этеклеге...»	14
«Теберди ёзен, барама сенде...»	16
Терек ауду эсе	18
«Джюрекди, дейбиз, бизни джаныбыз...»	19
Эки бутакъ	19
«Барады сокъур...»	20
Джаралы таш	21
«Эски юй...»	23
«Нек чакъмайса, терек?...»	24
Эки тулпар (сабийлеге джомакъ)	24
«Бир къызгъанч джан...»	29

Абайханланы Насу

Джолгъа чыгъама	34
Багъалы сурат	34
Партбилетим	35

Конгресс	35
Эсгертме	36
Танка	39
Къабыр	37
Туугъан элим	37
Джер	38
«Уллу уруш баргъан элни ичинде...»	40
Будай баш	41
Къарачай	42
Битим	42
Багъалы зат	43
Тепсесин	45
Насыб	45
Ышарыу	45
Анама	46
«Ёлюм, джетиб, тебре десе...»	47
Наратла	47
Ана джюрек	48
Кёпюр	48
Къоллукъ	49
Джаралы къуш	49
Боран	50
Нарт суу	51
«Акъырын тебинген булутла...»	52
Иесиз юйчюк	52
Белгисиз солдат	53
«Алай кемсиз къычырма сен...»	53
Ушакъ	54
Эсиме тюшесе сен	55
Сениге береме, суйгеним!	56
Джулдуз	57
Къач	58
«Къобхан сууну таш тауушу...»	59
Къоз терек	60
Къара суу	60
«Кёкню тюзюнде кёреме...»	67
Сагъат	61

Байрамкулов Маулан Муратович
Абайханов Насу Османович

СЕРЕБРЯНЫЕ ГОРЫ
ВЫХОЖУ НА ДОРОГУ

Стихи
на карачаевском языке

Редактор А. И. Кубанов
Обложка художника П. М. Узденова
Художественный редактор М. П. Бертник
Технический редактор М. Ф. Перепадя
Корректор К. А.-К. Салпагарова

Сдано в наб. 16-V-1977 г. Под. в печ. 28-VII-1977 г.
Формат 60x90¹/₃₂. Печ. л. 2. Уч.-изд. л. 2,13.
Заказ № 2161. Тираж 800 экз. ВУ 58634. Цена 25 к.

Карачаево-Черкесское отделение
Ставропольского книжного издательства,
Черкесск, пл. Кирова, Дом печати.

Карачаево-Черкесская областная типография,
Черкесск, ул. Первомайская, 47.

25 к.